

Herijking Sport- en beweegakkoord gemeente Duiven

JUNI 2023

1STROOM

DUIVEN & WESTERVOORT

Gemeente **Duiven**

Inleiding

In maart 2020 is in de gemeente Duiven en in november 2020 is in de gemeente Westervoort met vele partners het Sport- en beweegakkoord I gesloten. Beide gemeenten hebben elk een akkoord opgeleverd. In beide akkoorden zijn ambities en doelen gesteld vanuit de gezamenlijke ambitie om inwoners uit beide gemeenten meer te laten sporten en bewegen. De afgelopen jaren is er door de inzet van een stuurgroep in Duiven en een stuurgroep in Westervoort actief gewerkt om samen met partners deze doelen te realiseren. Er zijn stappen gezet, maar er zijn ook nog ambities te behalen.

De afgelopen jaren is de wereld van sport veranderd. Dit vraagt om vernieuwde ambities en een werkwijze die past bij de partners in beide gemeenten. Aansluitend bij de ontwikkeling van het Landelijke Sport- en beweegakkoord II heeft de gemeente Duiven en gemeente Westervoort ervoor gekozen het proces, werkwijze en de ambities onder de loep te nemen en nieuwe ambities te formuleren. Hierbij is aansluiting gezocht bij de lopende ambities uit het eerste Sport- en beweegakkoord en zijn er vernieuwde ambities gerealiseerd aansluitend bij actuele thema's. De looptijd van het vernieuwde Sport- en beweegakkoord is van 2023-2026.

Herijking samenwerking buurtgemeente Westervoort

Deze herijking is gebaseerd op de gezamenlijke ambitie van gemeente Duiven en gemeente Westervoort, deze komen op hoofdlijnen veelal overeen. Dit omdat er binnen deze gemeentes in 2018 een ambtelijke fusie heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat dezelfde beleidsmedewerkers, hetzelfde beweegteam (waaronder de sport- en preventiecoördinator) en dezelfde welzijnsorganisatie actief zijn/is.

In het proces zal dan ook gezamenlijk worden opgetrokken volgens de lijn die in dit document uiteen wordt gezet. De uitvoering in beide gemeenten kan verschillen en zal op lokaal niveau worden ingevuld met de eigen lokale kleur van de gemeente wanneer nodig. Samen waar mogelijk, verschillend waar nodig.

Deze verschillen zullen na de herijking vorm krijgen door de acties die in het document staan beschreven.

Proces

Om invulling te geven aan het vernieuwde Sport- en beweegakkoord voor de gemeente Duiven en Westervoort is er met de voormalige stuurgroep terug gekeken op de afgelopen periode van vier jaar waarin er aan het lokale Sport- en beweegakkoord is gewerkt. Hierbij is geconcludeerd dat het aantal ambities uit het akkoord van de afgelopen jaren groot was, een lijst met meer dan 80 ambities. Om de haalbaarheid van deze ambities te vergroten is er voor gekozen om terug naar de basis te gaan en focus aan te brengen op de ambities. Daarbij is gekozen voor één nieuw akkoord waarin beide gemeenten vertegenwoordigd zijn. Er zullen wel accentverschillen worden aangebracht per gemeente waar dat van toepassing is. Om het fundament te versterken en het bereik onder verenigingen te vergroten is er voor gekozen om zowel te kijken naar organisatie als de inhoud van het akkoord.

De periode van juli tot en met november wordt gebruikt om samen met de partners verder invulling te geven aan de ambities. Het herijkte Sport- en beweegakkoord vormt hiervoor de basis en geeft richting. Hierbij is er aandacht voor 'Wat we willen bereiken'. De komende maanden wordt met partners invulling gegeven aan de manier waarop dit samen met partners gerealiseerd wordt.

Binnen het Sport- en beweegakkoord wordt er gewerkt binnen vier thema's. Voor een deel zijn dit bestaande thema's, maar er zijn ook nieuwe thema's benoemd. Hierbij is aansluiting gezocht bij het landelijke Sport- en beweegakkoord II en wordt er binnen de gemeente Duiven en Westervoort gewerkt aan de volgende thema's:

- Inclusie en diversiteit
- Vitale sportaanbieders
- Sociaal veilige sport
- Vaardig in bewegen

Verderop worden de thema's en bijhorende ambities toegelicht.

Gezond en Actief Leven Akkoord

Het herijkte Sport- en beweegakkoord is onderdeel van het Integrale plan van aanpak (GALA). Het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en Sport- en beweegakkoord II zijn in één brede specifieke uitkering voor gemeenten ondergebracht: de Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026, ook wel 'de Brede SPUK' genoemd.

Door te werken vanuit een integrale benadering van sport, preventie en een brede blik op gezondheid, dragen we bij aan gezonde inwoners in de gemeente Duiven en Westervoort. Gezonde inwoners die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving en waarin sprake is van een sterke sociale basis.

Het Sport- en beweegakkoord voor gemeente Duiven en Westervoort staat niet op zichzelf. Er wordt nauwe aansluiting gezocht bij het Gezonde Leefstijlakkoord (lokaal preventieakkoord). Ook sluiten thema's en ambities die in het akkoord zijn geformuleerd aan bij onderdelen vanuit het GALA. In samenwerking tussen de stuurgroep en de gemeente Duiven en Westervoort wordt hier uitvoering aan gegeven.

Thema's

Binnen het vernieuwde Sport- en beweegakkoord werken we vanuit vier thema's. Deze thema's worden in de volgende hoofdstukken verder toegelicht.

Er is gekozen om de thema's 'Ruimte voor sport' en 'Maatschappelijke waarde van topsport' niet op te nemen in Sport- en beweegakkoord II. Deze thema's zijn vooralsnog klein en de urgentie ligt vooral bij de andere vier thema's. Dat 'Ruimte voor sport' en 'Maatschappelijke waarde van topsport' niet terugkomen in de gestelde ambities, neemt niet weg dat wanneer er zich kansen voordoen op deze thema's, er geen gehoor aan wordt gegeven.

Inclusie en diversiteit

Het thema Inclusie en diversiteit gaat over een toegankelijke en laagdrempelige sector, waarin iedereen die mee wil doen daadwerkelijk mee kan doen en waarin sprake is van kansengelijkheid in en door sport- en beweegdeelname. Groepen mensen die niet of weinig sporten en bewegen, zoals mensen met een laag inkomen, lage opleiding, of een handicap, gaan dit ook niet snel vanzelf doen. De komende tijd richten we ons in het Sport- en beweegakkoord voor de gemeente Duiven en Westervoort op het wegnemen van financiële, sociale en praktische belemmeringen.

Onze ambitie

Sport en bewegen moet sociaal voor iedereen toegankelijk zijn. Iedereen moet zich welkom voelen, ongeacht afkomst, geaardheid, beperking of leeftijd.

Wat gaan we doen?

Er ligt een belangrijke taak bij de sport- en beweegaanbieders. Er zal bewustwording op dit thema moeten worden gecreëerd. In gesprek met deze aanbieders en met onze inwoners brengen we in kaart waar en binnen welke doelgroepen uitdagingen worden ervaren.

Onze ambitie

Inactieve mensen in beweging brengen en leiden naar passend sport- en beweegaanbod.

Wat gaan we doen?

Voor bovenstaande ambitie wordt aansluiting gezocht bij het beweegteam. Er wordt dit jaar een nieuw beweegteam ingericht waarbij ingezet wordt op de verschillende doelgroepen in gemeente Duiven en Westervoort.

De komende maanden wordt een uitvraag gedaan onder partners om behoefte en kansen bij specifieke doelgroepen verder uit te diepen.

Vitale sportaanbieders

Het thema Vitale sportaanbieders is gericht op een kwalitatief sterk, veilig en toegankelijk sportaanbod voor iedereen. De komende jaren brengen we meer focus aan op de onderdelen die echt belangrijk zijn voor kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid en stoppen we met de activiteiten zonder duidelijk doel. Er zijn voldoende tools, programma's en initiatieven ontwikkeld en uitgedacht om sportaanbieders te vitaliseren, onze inzet in dit Sport- en beweegakkoord is om ze daadwerkelijk geïmplementeerd te krijgen en aanbieders daarmee te versterken. Daarom ligt onze aandacht bij het verstevigen van de basis: kwalitatief goede mensen, voldoende uitvoeringscapaciteit en een effectieve ondersteuningsstructuur voor sportaanbieders.

Onze ambitie

Vraag en aanbod van het lokale beweegaanbod op elkaar afstemmen en wanneer nodig aanbieders begeleiden bij het ontwikkelen van aanbod voor nieuwe doelgroepen.

Wat gaan we doen?

We brengen in beeld welk aanbod er is en welke doelgroep hiermee aangesproken wordt. Voor doelgroepen die nog niet bereikt worden, wordt passend aanbod ontwikkeld.

Onze ambitie

Het versterken van de kwaliteit van het kader binnen de sport.

Wat gaan we doen?

Middels de services van het Sport- en beweegakkoord willen we inzetten op het verstevigen van de basis van de sportverenigingen in de gemeente Duiven en Westervoort. Hierbij wordt ook de link gelegd naar sociaal veilige sport, zoals ook beschreven in het volgende hoofdstuk.

Daarnaast is ook de kwaliteit van kader van belang. Binnen het Sport- en beweegakkoord wordt ingezet op het pedagogisch verantwoord geven van training en de didactische kwaliteiten van de trainer.

Sociaal veilige sport

Het thema Sociaal veilige sport heeft als doel een basis te creëren waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport beleven. Hiermee wordt het fundament van de sport verstevigd.

Ongewenste situaties zoals discriminatie, grensoverschrijdend gedrag, doping en matchfixing zijn een bedreiging om met plezier te kunnen sporten. Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren, waarbij normen worden gesteld in lijn met de huidige maatschappelijke context, dragen we bij aan een sterker fundament. Want iedereen die (top)sport heeft recht op een sociaal veilige omgeving.

Onze ambitie

Alle clubs moeten aandacht hebben voor de basiseisen van een sociaal veilige sport.

Wat gaan we doen?

We gaan meer aandacht creëren voor het bespreekbaar maken van dit thema. Hiervoor gaan we het gesprek aan met de aanbieders en brengen in kaart welke aanbieders in welke mate hier mee bezig zijn.

Om aan de basiseisen van een sociaal veilige sport te voldoen is er binnen elke club aandacht voor:

- Het aanstellen van een vertrouwenscontactpersoon
- Alle trainers en coaches zijn in het bezit van een verklaring omtrent gedrag
- De club beschikt over gedragsregels/huishoudelijk reglement
- Trainers en coaches volgen een e-learning over sociaal veilige sport

Clubs worden ondersteund bij het ontwikkelen van een veilig sportklimaat. Daarnaast wordt kennis en ervaring tussen de clubs uitgewisseld. Hierbij worden de clubs ondersteund door de lokale verenigingsondersteuner.

Vaardig in bewegen

Het thema Vaardig in Bewegen streeft naar kansen voor ieder kind en iedere jongere om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen – onder de juiste begeleiding – waarbij plezier en ontwikkeling centraal staan. De basis voor een leven lang sporten en bewegen wordt gelegd in je jeugd. Voor het versterken van die basis is samenwerking van verschillende domeinen cruciaal: sport, onderwijs, kinderopvang, de gemeente en meer. Ouders, sporttrainers, buurtsportcoaches en (vak)leerkrachten zijn samen nodig om dreumes, kind en jongeren met plezier aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden.

Onze ambitie

Meer inzet op motorische ontwikkeling en veelzijdig bewegen bij kinderen.

Wat gaan we doen?

Er wordt een actieve samenwerking gezocht met onderwijs, buurtsportcoaches en de verenigingen binnen de gemeente Duiven en Westervoort. Binnen de lessen van bewegingsonderwijs worden de motorische vaardigheden gemeten en daarop volgt passend aanbod. We streven ernaar dat kinderen brede vaardigheden aanleren maar ook opzoek gaan naar passend aanbod bij de sportaanbieders. Plezier in het sporten staat hierbij centraal. Verbeterde motorisch vaardigheden bij kinderen zullen bijdragen aan dit plezier.

Onze ambitie

Verhogen sportdeelname en verlagen sportuitval bij jongeren.

Wat gaan we doen?

Enerzijds onderzoeken we wat de reden is voor sportuitval bij deze doelgroep. Dit doen we in samenwerking met het voortgezet onderwijs. Daarnaast wordt uitdagend/passend aanbod ontwikkelt, specifiek gericht op de wensen en behoeften van de jongeren. Het nieuwe aanbod kan breder zijn dan van de huidige sportaanbieders en wordt ontwikkeld in samenwerking met de buurtsportcoaches.

Organisatie

Stuurgroep

Sport, bewegen en een gezonde leefstijl gaan hand in hand. Het is dan ook van groot belang dat sport- en bewegen wordt beoefend in een gezonde omgeving. Om krachten te bundelen worden de stuurgroepen van het Sport- en beweegakkoord van gemeente Duiven en gemeente Westervoort samengevoegd tot één stuurgroep. We hebben onderzocht welke rollen ten minste nodig zijn om de stuurgroep vorm te geven en daaruit zijn de onderstaande rollen naar voren gekomen:

- aanjager
- procesbewaker
- netwerker
- communicatiestrategie

Deze worden uitgewerkt op taakniveau zodat inzichtelijk wordt wat er nodig is per rol op basis van de ervaring die is opgedaan tijdens Sport- en beweegakkoord I.

Deze stuurgroep bestaat uit:

- Hans Arends – Sport Westervoort (inwoner van Westervoort en veel kennis en kunde op het gebied van sport / vertegenwoordiger van de sportverenigingen in Westervoort)
- Janiek Kroon – Hart for Her Westervoort (eigenaresse sportschool Westervoort)
- Gerard Smits – Directeur IKC het Veer Duiven
- Chris Merckx – Directeur Sport IKC het Startblok Westervoort
- Lucia Dijkstra – Mikado Welzijn (kwartiermaker gemeente Duiven & Westervoort)
- Paul van der Meer – Sport Duiven (inwoner van Duiven en veel kennis en kunde op het gebied van sport / vertegenwoordiger van de sportverenigingen in Duiven)
- Jacqueline van Pelt – Breedtesport de Liemers (voorzitter Stichting De Liemerse Breedtesport)
- Thomas Demont – Buurtsportcoach Bewegteam Duiven en Westervoort
- Thomas Peeters Weem – Coördinator Bewegteam Duiven en Westervoort

De stuurgroep bewaakt de voortgang van het Sport- en beweegakkoord voor de gemeente Duiven en Westervoort. Zij houden de regie en zien erop toe dat acties die worden uitgezet vanuit Sport- en beweegakkoord in de gemeente Duiven en Westervoort bijdragen aan de ambities en doelen die in dit akkoord staan geformuleerd.

Om betrokkenheid en het bereik naar de lokale partners te vergroten wordt de structuur en werkwijze van het akkoord aangepast. Er is gekozen om een klein en actieve stuurgroep op te zetten. Daarnaast is er een netwerk van partners die op thema's bevraagd kunnen worden voor kennis en inzet. Zo wordt de stuurgroep ondersteunt en zijn de lokale partners uit beide gemeenten betrokken bij de ontwikkelingen van het Sport- en beweegakkoord.

Sportloket

De stuurgroep zal inzetten op het verstevigen van de basis, het fundament van Sport- en beweegakkoord II. Dit betekent dat er meer aandacht zal zijn voor de organisatie en zichtbaarheid. Het is essentieel dat de inwoners en sport- en beweegaanbieders van gemeente Duiven en Westervoort weten wat het Sport- en beweegakkoord is en wat de meerwaarde voor hen is. Daarom zal stevig worden ingezet op communicatie zodat de boodschap van Sport- en beweegakkoord II bij de doelgroep terecht komt.

Om dit te bereiken wordt een sportloket ingericht. De plek waar alle informatie over het Sport- en beweegakkoord op een overzichtelijke manier te vinden is. Sport- en beweegaanbieders kunnen voor vragen omtrent ondersteuning voor het versterken van hun club of het in beweging brengen van doelgroepen terecht bij de verenigingsondersteuner van gemeente Duiven en Westervoort. De verenigingsondersteuner heeft een rol in het Bewegteam van Duiven en Westervoort en werkt samen met de Adviseur Lokale Sport. Zij vormen het sportloket voor de sport en beweegaanbieders en zorgen voor passende ondersteuning en begeleiding.

- Vanuit het sportloket maken we inzichtelijk welk aanbod er voor de inwoners beschikbaar is. Dit aanbod richt zich breder dan sport en komt voort vanuit participatie in de maatschappij. Er is aandacht voor de thema's sport, bewegen, cultuur, welzijn en leefstijl.
- Vanuit het sportloket worden inwoners begeleid naar een passend aanbod om in beweging te komen en blijven. Dit komt ook terug bij het thema 'Vaardig in bewegen'. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de nog aan te stellen beweegmakelaar voor gemeente Duiven en Westervoort.

Communicatie

We kunnen met elkaar meer bereiken, als we beter communiceren over het Sport- en beweegakkoord. De afgelopen jaren is er vooral ad hoc communicatie geweest. Nu willen we dat een vaste plaats geven. In de stuurgroep zal een specialist plaatsnemen die een communicatieplan opstelt. Daarin komt onder meer aan de orde:

- Wat willen we brengen richting inwoners en partners?
- Waar maken we de boodschap/ontwikkelingen/updates zichtbaar?
- Wanneer delen we welk bericht?

Tijdens de looptijd van Sport- en beweegakkoord II bepaalt de communicatiespecialist wat we communiceren en hoe we resultaten zichtbaar maken. Daarnaast organiseren we jaarlijks een sportcafé. Hét netwerkmoment voor betrokkenen van Sport- en beweegakkoord II voor gemeente Duiven en Westervoort. We delen informatie, en voegen kennis toe door het uitnodigen van een inspirerende spreker of expert.

Buurtsportcoaches

Binnen de gemeente Duiven en de gemeente Westervoort heeft in 2022 een onderzoek plaatsgevonden op welke wijze het sport- en beweegteam in beide gemeenten kan bijdragen aan het structureel in beweging brengen van inwoners. Dit onderzoek heeft geleid tot een herinrichting en samenvoeging van beide beweegteams tot één beweegteam. Daarbij is er extra aandacht gekomen voor de verbinding met kwetsbare doelgroepen, de inzet van een beweegmakelaar en wordt de rol van clubondersteuner actiever en gericht ingezet. Dit met als doel om de sport- en beweegaanbieders binnen beide gemeenten te versterken. Het beweegteam is een centraal aanspreekpunt voor inwoners, verenigingen, commerciële aanbieders en andere maatschappelijke organisaties voor het ondersteunen en versterken van de sport.

De buurtsportcoaches hebben een actieve rol binnen het Sport- en beweegakkoord. Zij maken onderdeel uit van de stuurgroep van het Sport- en beweegakkoord en hebben een belangrijke verbindende rol naar maatschappelijke organisaties, sportaanbieders en inwoners voor het in beweging brengen van de doelgroepen en het behalen van de ambities.

Coördinator sport en preventie

Aansluitend bij de landelijke ontwikkelingen wordt er binnen de gemeente Duiven en Westervoort een coördinator sport en preventie aangesteld. Thomas Peeters Weem (t.peetersweem@1stroom.nl) zal voor gemeente Duiven en Westervoort worden aangesteld als coördinator sport en preventie. De coördinator sport en preventie is tevens coördinator van beweegteam Duiven en Westervoort. Deze coördinator sport en preventie zorgt voor de herijking van de lokale akkoorden en heeft daarbij een initiërende rol binnen de stuurgroep. De coördinator zorgt voor de verbinding tussen de thema's vanuit sport en een gezonde leefstijl/preventie en zoekt waar mogelijk aansluiting en verbinding met thema's binnen het GALA.

Adviseur lokale sport

De inzet van de adviseur lokale sport is voor Sport- en beweegakkoord II veranderd. In Sport- en beweegakkoord I had de adviseur lokale sport vooral een ondersteunde rol in het verstrekken van services voor het volgen van diverse cursussen en workshops. Deze rol komt in Sport- en beweegakkoord II te liggen bij de lokale clubondersteuner. De adviseur lokale sport beschikt over een brede kennis van lokaal sportbeleid en krijgt in het nieuwe Sport- en beweegakkoord vooral de taak om advies te geven over de clubondersteuning in de gemeente, het versterken van het sportbeleid en het leggen van verbindingen binnen het sociaal domein. Dit alles met als doel om sportclubs en ondernemende sportaanbieders te versterken en hun maatschappelijke waarde te vergroten. Voor gemeente Duiven en Westervoort is Manon Zwakenberg aangesteld als adviseur lokale sport.

Financiën

De gemeente Duiven en de gemeente Westervoort ontvangen uitvoeringsbudget van het Rijk. Hiermee worden de ambities en doelstellingen uit het Sport- en beweegakkoord gerealiseerd. Het gaat om een jaarlijks budget van €17.633,- voor de jaren 2023, 2024 en 2025 en € 13.557,- voor 2026 voor gemeente Duiven en €11.691,- voor de jaren 2023, 2024 en 2025 en € 8.898,- voor 2026 voor gemeente Westervoort. Dit uitvoeringsbudget wordt ter beschikking gesteld aan de stuurgroep. Vanuit beide gemeenten kan op dit budget aanspraak worden gemaakt. De stuurgroep beheert de middelen en keurt de aanvragen goed op basis van een plan van aanpak inclusief begroting.

Er wordt gekeken waar de verbinding kan worden gezocht met middelen uit de Brede SPUK/GALA.

Services

Naast het uitvoeringsbudget dat beschikbaar wordt gesteld voor het uitvoeren realiseren van de ambities kunnen sportverenigingen en commerciële aanbieders ook gebruik maken van services. Services zijn gratis scholingen voor het bestuur, vrijwilligers of het technisch kader op sport generieke of sport specifieke (technische) thema's. Aanvragen kunnen worden ingediend door de lokale verenigingsondersteuner.

Monitoring en evaluatie

Jaarlijks worden uitgezette acties en resultaten in kaart gebracht door de stuurgroep en zichtbaar gemaakt. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt waar we staan richting de beschreven ambities, maar wordt ook bekeken waar de speerpunten moeten komen te liggen voor het daarop volgende jaar. Op deze wijze wordt duidelijk wat de meerwaarde is van het Sport- en beweegakkoord in de gemeente Duiven en Westervoort, wat moet leiden tot een structurele samenwerking tussen partners.

De evaluatie vindt plaats met de stuurgroep en de gemeente Duiven en Westervoort en zal gedurende het eerste jaar vorm krijgen.